بۆچی سەیدسادق حکومەتی بەرد باران کرد؟

✍️ ئەرسەلان تۆفیقو سالار مەحمود

ئەو رۆژەی کە سەیدسادق راپەڕی و خەڵکی شارو گەنجان خرۆشان، نەیاندەویست بۆ داخوازی خزمەتگوزارییە سەرەتاییەکانی خۆیان، تەنها یەك بەردیش بووەشێنن، یا تایەیەك بسووتێنن، بەڵام کاتێك بەرپرسە ئەمنییەکانی ئەملاو ئەولا، لە بری بەرپرسی ئیداریو خزمەتگوزار هەڵیان کوتایە سەر شەقامو گەنجانی خۆپیشاندەر، ئیتر حوکمەت بەر بەرد درا، فیشەك بوو بەوەڵامی گەنج، خوێنی خەڵکی حەڵاڵ کرا، تا بە خوێنی دەیان کەس و بەشەهید بوونی کاك **بڕیار**، بەرپرسە باڵاکانی هەرێم بیریان کەوتەوە کە شارێك هەیەو ناوی سەیدسادقە.

ئەم شارە لەناوەندی دەشتی بەپیتی شارەزووردایە، کەچی بە پیلانێکی شاراوە ناوەکەی دراوە بە هەڵەبجەی تازە، پڕپڕە لەداهات کەچی خەڵکەکەی رەش‌و ڕووتکراوە، سامانی مرۆیی زۆری هەیە کەچی لەملاوە خەڵکی بۆ دادەمەزرێت، قوتابیەکانی یەکەمی هەرێمی کوردستانن کەچی قوتابخانەکانی وەك پێوویست نین، پڕپڕە لەخەڵکی شارەزا کەچی بەڕێوەبەری ئەملاو ئەولای بۆ دەهێنن، کەناڵی راگەیاندن نییە لەکوردستان چەند رۆژنامەنووس و بەرپرسی بەشی خەڵکی ئەم شارەی تێدا نەبێت کەچی هەواڵەکانی تایبەت بە سەیدسادق لەزۆرێك لەدەزگاکانی راگەیاندنەوە سانسۆر دەکرێن، زەوییەکانی زۆر بەنرخن کەچی دەدرێن بەخەڵکی دوورە دەست و قوربانیەکانی شەڕی ناوخۆی یەکێتی و پارتی و سەرۆکی شارەوانیەکانیشی نقەیان لێوە نەدەهات...

سەیدسادق هاوبەشی خەمەکانی سەرجەم شارو شارۆچکەکانی کوردستانەو لەتەك ئەوەشدا خەمی قووڵی خۆی هەیە، لەکوردستاندا تەنها یەك دەستەخوشکی هەیە کە وەك ئەو لەسەر دەستی بەعس خاکی وێرانکرابێت ئەویش قەڵادزێی رەنگینە، کەچی لەگەڵ ئەویش جیاوازە، چونکە پاشماوەی ویرانکردنەکەشی گوازراوەتەوە، ئەگەر ئەنفال سیمای مەزڵومیەتی گەرمیان و بالیسان و بادینان بێت، هەڵەبجە شەهیدی کیمیاباران بێت، ئەوا سەیدسادق سومبوولی ویرانکاری دەستی رژێمە، لەگەڵ گەرمیانیەکاندا ئەنفالی هەیەو لەگەڵ هەڵەبجەو خورماڵدا شەهیدی کیمیابارانی هەیە، ئەوەی لەمانەی جیادەکاتەوە ئەو بێدەنگییەبوو کە حکومەتی هەرێمی کوردستان لەهەمبەر داواکانی خەڵکی ئەمشارەدا هەڵیبژاردبوو، ئەوەی حکومەتی بەفەتارەتدا برد ئەو راپۆرتە هەڵانە بوو کە هەندێك بەرپرسی حکومی و حیزبی بەسەرووخۆیان دەگوت ئەم شارە شامی شەریفە، بەشێك لە رێکخراوەکانی بەناو کۆمەڵگەی مەدەنی

لەمشارە بەپارەی گەنجی ئەم شارەوە لە ئەنتالیای تورکیەو لە عەمانی ئەردەن و کەناری دەریای مردوودا رایان دەبواردو کەیفو سەفایان بوو، ئەوانەی بەناوی ئەمشارەوە هەر مانگەی لە وڵاتێك دەیانبردەسەر گەنجە یەکەمەکانی ئامادەییەکان و کورە جوانخاسەکانی ئەم شارە نەبوون کە ئێواران لەفەیسبوکەکانیانەوە لەوێنەی خەڵکی چواردەروی سەیدسادقیان دەڕوانی لە پەنای سومبولەکانی فەرەنسەو ئیتالیا و سیدنی وێنەی خۆیان بڵاودەکردەوە، بەناوی پەرەپێدانی توانای گەنجانەوە و لەسەر پارەی ئەم شارە سەفەریان دەکرد.. ئەمان ئەیانبینی زانکۆ بۆ قەزاکانی ترو زیندانی گەورە بۆ ئێرە، دەیانبیست ڤیزای شنگڵ بۆ لاوە حیزبیەکان و تەپوتۆزی سەرشەقامەکانیش بۆ ئەمان، دەیانزانی مەلەوانگەی ئاخر مۆدێل بۆ کێیەو سەرچاوەی ئاوی حەسار و سەراوی سوبحان ئاغاش بۆ ئەمان، ئەوان بینیبویان دونیای جوانی و گەنجێتییان لەنێو شارێکدا بەسەر دەبەن لەسایەی کۆمەڵە بەرپرسێکدا کە نەك هەرسیماکەی هی شارێکی سەدەی بیستویەك نییە، بەڵکو خۆزگەیان بەگوندێك دەخواست کە چاویان بە ئۆتۆمبیلی جام رەش نەکەوێت و لوتیان پڕنەبێت لە تەپوتۆزی ماشێنەکانیان، لەوانەش مەینەتبارتر ئەو شاشە گەورانەی تیڤیەکانی حیزب بوو کە هەردەم پرۆژە جوانەکانیان تەخشان و پەخشان دەکرد و ئێمەش تەنها گرتن و تێهەڵدان و ئازادکردنی کەفالەتو ئەوانەمان بۆ مابووەوە.

ئاخر هەرکات کەمپینێك رادەگەیەنرا دەگوترا هێڵی سوورە، هەرجار بەیاننامەیەك هەڵدەواسرا بەدووی خاوەنەکەیدا دەگەڕان و لە زیندانیان قایم دەکرد، ئەو دەنگانەی بوێربوون هەمیشە بەش مەینەت و ئەوانەش کە ماستاوچی و دەربار بوون زەوی روکن و پۆستی باش و کار لەبەر رۆشتووبوون، دیداری بەرپرسە گەورەکان بۆ خەڵکانێك بوون هەمیشە دەیانگوت ئێرە لەهیچی کەم نیە، لەئاستی ناوخۆدا بەرپرسەکان

گەندەڵکارو مشەخۆرو لەئاستی سەرەوەشدا شەریکی کۆمپانیاکان و چاوشۆڕ و دەستەوخواری دووفلسەکەیان بوون. ئەوان دەیانگوت پلانەکانمان گشتگیرە کەچی لەساڵێکدا دوو جادەی قیریان بۆ دووگوند راکێشا، بە هەردووکیان دوومالیان تێدابوو، کەچی دەهەزار ماڵی ئەو شارە لەنێو تەپوتۆزدا خنکابوو، رێکخراوی گەورەکانی (UN) بە ملیارەها پارەی پەرەپێدانی هەرێمەکانیان دەهێنا کەچی دەدرا بە (هەنگ) و کەسیش نەیدەزانی تامی هەنگوینی پرۆژەکە چییەو شوێن و مەکانەکەشی کامەیە؟ لە رێکخستنی شاردا ماڵی هەژارو بێکەس و بێدەستەکان دەروخێنران، کەچی بەرپرسەکان بە دۆنم تەجاوەزیان دەکرد و بەڕیز دوکانیان دەکردەوە کەچی بەرپرسێك نووزەی لێوە دەرنەدەهات، بیناکانی حکومەت و زەوییە نایابەکانی نێوجەرگەی شار لەلایەن بارەگا حیزبیەکانەوە داگیردەکران کەچی ناوی دیموکراتی و حکومەتی خۆمانەو رۆشنبیری و حیزبی مەدەنییان لەخۆ دەنا.

ئەوجارانەی کەسەرۆکەکان دەهاتنە ئەو شارە دەبوو حیزبییەکان کەسەکانیان دابنایەو رستەکانیان رێکخستایەو داواکانیان پێبدایە.

ئەبوو بەرپرسی حیزبی بڵێ و ئەوان گوێبگرن، دەبوو مەسوولی گەنج پشتگیری پیاوە نەخوێندەوارەکانی حیزبی بکردایە، جاش و کۆنە بەعسییەکان لەریزی پێشەوەی مەراسیمەکاندا دادەنیشتن و خەڵاتیان بەسەر کەسوکاری راپەڕینەکانی هەشتاکاندا دابەش دەکرد، ئامر سریەکان بە پلەی عەقیدو موقەدەم خانەنشین دەکران و کەسوکاری پێشمەرگەش یەکی بە ٣٧ هەزار سوکایەتییان پێدەکرا.

ئێرە شارێك بوو لێوان لێو لە کۆمپانیای شارەزا، چونکە لەسایەی سەری شارەوانیو بەرپرسی یەکەمی شارەوە هیچ کات غەرامە نەکراون و ئەو کاتانەش لە پرۆژەکانیاندا گەنجی ئەم شارە دەمرد لەبری ئەوەی لێپێچینەوەیان لەگەڵ بکرێت پرۆژەی گەورەتریان پێدەبەخشی،ئالیاتی شارەوانیەکەی دەخستە خزمەتیانو پێیان دەگووت ئێوە نەبن ئەم شارە وێران وێرانە. بەرپرسی وای هەیە ئەوەندە خاکییە خەڵك نازانێت لەسەر کام عامودی کارەباوە ئیمزاکانی دەکات و لەکام گوندیش لەکاتی دەوامی فەرمیدا پرۆژەکانی (تەنفیزموباشیر) دەکات و جگە لە موچەکەی پارەی ئەو زەحمەتانەیش بۆ خۆی دەبات، حیزبەکانی ئەوەندە دڵیان بەشارەکەیان خۆشە کە بۆ ململانێی خۆیان مەناعەتیان نییە هەرچی خەڵکی ئەو شارەیە بکەن بەقوربانی تەنها یەك بەرپرسی دەرەکی و غەوارە، لە هەرشوێنێکی ئەو دونیایە هەر بەرپرسێك جێگەی نەبوویەوە بابێتە شارەکەمان چونکە ئێرە جێگەی داڵدەدانی بەرپرسە گەندەڵەکانە، ئەنجوومەنی شارەوانیەکەی ئەوەندە رەنگاو رەنگ و جوانە لە ئیسلامیەوە تاعەلمانی، ئەوەندە جیدی و بەخزمەتن نەك هەر بۆ مووچەکانیان سەرنادەن بەڵکو بۆ ئیمزایەکی رۆتینیان دەبێت

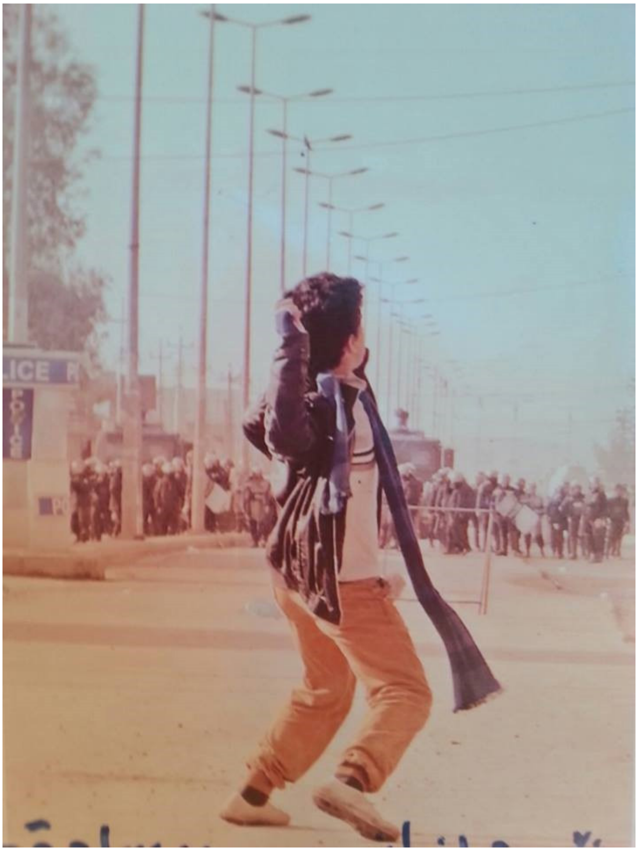

حەوت گەڕەکان بکەیت، کەچی هێشتا ئەڵێن ئێمەش وەك ئەنجوومەنی پارێزگا، ئەوان بۆ خۆیان زەوی (٢٢٠) مەترییان جیاکردۆتەوەو بۆ خەڵکیش یەك مەتر بەڕەوا نابینن. دەیان دۆنم زەوی شارەوانی هەیە تاهەنووکەش دەکرێت بەگەنم و کەسیش نازانێت داهاتەکەی دەچێت بۆ کوێ؟ لەوانە سەیرتر ئەوەیە دانیشتوانی ئەم ناوچەیە زیاترە لە نەوەدهەزار کەس دەبێت کەچی نەبەشێکی ولادە و نەنخۆشخانەی منداڵبوون بوونی نیە، ژنانی ئەم ناوچەیە ئەوەندە جەربەزەو بەتوانان لەنێو ماشینی ئیسعافدا منداڵیان دەبێت و سایەقی ئیسعافەکان بەشۆخییەوە تەلەفۆن بۆ یەکدی دەکەن(ئەری فڵانی کوڕبوو یا کچ؟ ناوت ناچی؟) لە تاقانە سەیرانگاکەی سەراوی سوبحان ئاغادا لایەکی سەربازی کڵاو سەوزەو لاکەی تری بەسەر سەری ئاوی خواردنەوە شارەوە نەخۆشخانەی (سیل -سنگ)مان هەیە، وەزیری تەندروستی فەرمووی ئەم نەخۆشخانەی سیلەتان لە عێراقدا وێنەی نییە، دۆستێکی (بەصرە)یمان دەیگوت ئێمە نەمانهێشت لەسەر

شەتولعەرەب دروستی کەن وا بەدیاری هێنامانە ناوچەی ئێوە.

برادەرێك بۆی باسکردین ئەندازیارێکی شارەزا فەرموویەتی بۆ ئەوەی سەیدسادق لە ناحیەی (گەرمك) نزیك کەینەوە دەبێت بە دووشەقامی دووره شار لەو شارەزووریانە دووركەوین، زەوی خراپ دەبێت قەینا، قەرەبوو ناكرێنەوە بە قەرەس، گرنگ ئەوەیە گۆڕان لەوشتانەدا بکرێت کە ئێمە دەمانەوێت، کەچی لەسەرشاشەی تیڤییەوە دیفاعی لە نەزانین و غەل و غەشی ئەم و ئەو دەکرد.دەیفەرموو بەشەرەفم جیاوازی ناکەم لەنێوان شارەکەی خۆم و ئێوەدا.

گەنجان گوتیان ئێمە خوازیاری زانکۆ بووین کەچی حوکمەت زیندانی گەورەی بۆ هێناین، گوتیان خزمەتگوزاری شار کەچی خەستەخانەی سیل و جادەی قوڕو دامودەزگای داپلۆسێن و کۆمپانیای فاشیلی حیزب و بەرپرسی نابەرپرس و ساغکردنەوەی حساباتی دۆڕاوی ئەملاولایان بۆ هێناین.

ئەمانە برینەقوڵەکانی شارێکی بێدەنگو بەئەدەبو سەرکوتکراوبوون، ئەمانە پاڵنەرە سەرەکیەکانی بەربوونی دەنگی کپکراوبوون، پێکەوە لەیەك کاتدا، لەیەك ساتدا، بێئەوەی کەس کەس راسپێرێ، بێ ئەوەی کەس گلەیی لەوی تربکات، خۆڕسکانە هاتنە سەرشەقام و شادەماری مەرزەکانی باشماخ و تەوێڵەیان داخست، بۆ ماوەیەك هێرشی تەنکەرە نەوتەکانی زۆنی سەوزو زەردیان راگرت، کەسێك نەبوو خۆی بەخاوەنی شار بکات، هەر گەنجێك بۆ خۆی خاوەن بوو، هەرکەسێك لای خۆی بەرپرس بوو، دوای چەن سەعات بەرپرسێکی ئەو حوکومەتە نەهاتە دەنگ، نە ڕەنگی ئیدارەی شارو نە هاتوهاواری حیزبێك دەرنەدەکەوت... ئەوەی گوترا (کش کش قایمقام) و (ارحل ارحل)ی بەلەدیەو هەندێ بەرپرسی تری شاربوو، تا

حکومەت لە پایتەختی رۆشنبیری و هاوخەمەکەی هەڵەبجەوە هێزی دەمامکداری پێشمەرگەو پۆلیسی بەناو مەدەنی هێنایە سەر مێر منداڵ و گەنج و لاوی قوتابخانەو خەڵکی دەست و پێ سپی شار... ئیدی هەر بەردبوو نەدەما، هەر قیڕە بوو خەڵکی هێنا، دەنگی ئیسعاف و حەریق و سەیارەی نەژدە و پۆلیس و ... تا ئێوارە دەنگی فیشەکی کلاشینکۆف، دەمانچەی لاقەدی پۆلیس و قیڕەی نەجمەلەسەرشان و ئەمنە جل کوردیەکانی ئەملاولا، گڕیان بەردایە هەناوی خەڵکی شار، رژانە سەربینای بەرپرسەکان، لەو کاتەدا گوتیان تا هەڵەبجە مۆنۆمێنتی شەهیدەکانی نەسوتاند،تا کاك ئاراس کێلی گۆڕی ئازیزی خۆ تێك نەشکاند، تاکو گەرمیان داروبەردی ترافیك و دائیرەکانی دانەگرت، ئەم حوکمەتە نەهاتە دەنگ، گوتیان حوکمەت لەخەوی غەفلەت راناچەنێ تا بەرد نەدەی لەجامەکەی، تا ئاگری تایە نەبێت، گەرمی ناگات بەشەقام و بە دایەرەو بەماڵەکەی.